

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE MICHAŁOWICE NA LATA 2024 – 2030**

Spis treści

WSTĘP.....	2
DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ	2
ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE.....	14
ADRESACI PROGRAMU.....	14
REALIZATORZY PROGRAMU	15
CELE, KIERUNKI I WSKAŹNIKI PROGRAMU:	15
PRZEWIDYWANE EFEKTY PROGRAMU.....	23
MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	23
FINANSOWANIE PROGRAMU	24

Spis tabel

Tabela 1 Liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta" z podziałem na podmioty uruchamiające procedurę w latach 2017-2023	5
Tabela 2 Działalność ZI i grup roboczych.....	5
Tabela 3 Struktura osób doświadczających przemocy objętych procedurą NK.....	7
Tabela 4 Zestawienie wskaźników osiągniętych w trakcie realizacji programu przeciwdziałania przemocy w latach 2022-2024	7
Tabela 5 Analiza SWOT.....	12

WSTĘP

Podstawowym aktem prawnym regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 poz. 424 ze zm.), zwana dalej także "ustawa". Ustawa określa:

- 1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej,
- 3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Przepisy ustawy stosuje się także w przypadku zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Michałowice na lata 2024 – 2030 został opracowany zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy, z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy przepisów ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535), która obowiązuje od 22 czerwca 2023 r.

Program ma powiązania ze „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Michałowice na lata 2021-2026” (cel strategiczny 3.: przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom, cel operacyjny 3.3.: przeciwdziałanie zjawisku przemocy).

Postanowienia zawarte w Programie są zgodne z założeniami, celami i działaniami ujętymi w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, przyjętym Uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. (M.P. z 2023 r. poz. 1232), który wszedł w życie od 1 stycznia 2024 r. Ustawa będąca podstawą podjęcia programu nie formułuje prawnych wymogów ustalających okres na jaki gminny program powinien zostać opracowany stąd czas trwania programu ustalono jako tożsamy z czasem obowiązywania programu krajowego.

DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Analiza zjawiska przemocy w gminie Michałowice w ramach programu została przeprowadzona w oparciu o wyniki badań zjawiska przemocy z poziomu krajowego oraz lokalnego, dostępne dane statystyczne z zakresu procedury Niebieskie Karty, monitoring realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2021-2024 oraz analizę SWOT przeprowadzoną przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Z badań prowadzonych co dwa lata przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej przytoczonych w Krajowym Programie przeciwdziałania przemocy Domowej na lata 2024-2030:

- Zwiększa się świadomość Polaków na temat zjawiska przemocy domowej, jak i na temat mechanizmów doznawania przemocy. 85%-90% Polaków identyfikuje różne sytuacje, które świadczą o występowaniu przemocy jako nieakceptowalne, co może świadczyć o coraz większej świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej. Nadal

jednak około 10% dorosłych osób uznaje różnego rodzaju przemocowe zachowania za normalne.

- Ze stwierdzeniem "Rodzice mają prawo bić swoje dzieci" zgadza się 13% mężczyzn i 5% kobiet. Ogólną regułą jest to, że mężczyźni w większym zakresie akceptują dopuszczalność analizowanych w badaniu przejawów przemocy.
- Najbardziej kontrowersyjna opinia na temat przemocy domowej to stwierdzenie "Ofiary przemocy domowej akceptują swoją sytuację". W tym przypadku Polacy są podzieleni niemal po równo - około 40% zgadza się z tym poglądem i tyle samo się nie zgadza, pozostałe osoby nie mają wyrobionego zdania.
- Ludzie, którzy realnie obserwują przemoc w swoim otoczeniu, boją się reagować lub też nie wiedzą, co powinni zrobić. Z tego względu działania edukacyjne i kampanie społeczne powinny koncentrować się również na świadkach przemocy i na tym, jak należy reagować w sytuacji bycia świadkiem przemocy.
- Najbardziej rozpowszechnioną formą przemocy domowej wobec dzieci była przemoc psychiczna. W drugiej kolejności najczęściej występujące to: zaniedbanie oraz przemoc fizyczna. Prawie co piąte dziecko w Polsce doznawało przemocy fizycznej (19%) i psychicznej (18%), 9% doznało przemocy ekonomicznej, a 8% seksualnej.
- Co piąty Polak przyznał, że były sytuacje, kiedy obrażał, zwymyślał dziecko oraz uderzył je dłońmi po ciele, a 15% przyznaje, że zdarzyło mu się zastraszać dziecko. 38% dzieci poniżej 18 lat dostało od rodzica/opiekuna klapsa. 16% dzieci poniżej 18. roku życia było obrażane i wyzywane, 12% zostało kiedykolwiek uderzone dłońmi po ciele, a 8% doznaje/doznawało zastraszania.
- Zdaniem prawie co trzeciego Polaka (34%) problem przemocy domowej wobec dzieci w trakcie pandemii nasilił się. Osoby, które miały kontakt z instytucjami lub korzystały z ich pomocy w czasie pandemii, generalnie oceniają, że spadła ich dostępność, natomiast nie wpłynęło to znacząco na pogorszenie się skuteczności otrzymanej pomocy.
- Co trzeci Polak (32%) przyznaje, że w dzieciństwie doświadczał przemocy fizycznej, a 28% badanych przyznało, że doznawało przemocy psychicznej. Przemocy najczęściej dopuszczali się członkowie najbliższej rodziny: ojciec, matka, rodzeństwo. Zdecydowana większość Polaków (81%) była również świadoma, że dziecko doznaje przemocy również wtedy, gdy widzi przemoc między swoimi rodzicami.
- Polacy byli prawie jednomyślni w przekonaniu, że każdy, kto dostrzeża przemoc w rodzinie wobec dziecka, powinien zareagować.
- Wśród osób z niepełnosprawnością najczęściej była wskazywana przemoc psychiczna (jej doznawanie zadeklarowało 78,1% osób z niepełnosprawnością biorących udział w badaniu) oraz fizyczna (57,8%). W przypadku osób starszych - przemoc psychiczna (87,3%), fizyczna (43,1%) i ekonomiczna (43,1%). Podobnie w przypadku osób starszych i osób niepełnosprawnych - przemoc psychiczna (70,2%) oraz fizyczna (45,2%) i ekonomiczna (41,1%).

- Osobą stosującą przemoc domową wobec osób starszych i z niepełnosprawnościami byli najczęściej mężczyźni z najbliższego środowiska domowego: mężowie, partnerzy, ojcowie, a rzadziej dorośli synowie.
- Najczęściej wskazywane przejawy przemocy wobec osób starszych i z niepełnosprawnościami to znieważanie, wyzwiska, ośmieszanie, lekceważenie, zastraszanie, szantażowanie, zabieranie/używanie własności osoby starszej bez jej zgody, popychanie, szturchanie, zabieranie pieniędzy.

W roku 2019 została przeprowadzona diagnoza zjawiska przemocy na terenie gminy Michałowice. W badaniu wzięło udział 621 osób w tym 151 dorosłych mieszkańców gminy i 470 uczniów. Wyniki badań wśród dorosłych mieszkańców wykazały:

- 18% dorosłych respondentów postrzega problem przemocy w rodzinie jako istotny problem społeczny występujący na terenie gminy.
- 21% respondentów deklaruje, iż zna osoby, które doznają przemocy ze strony najbliższych w tym zarówno przemocy fizycznej, psychicznej 26%, natomiast 17% zna osoby doświadczające przemocy ekonomicznej, a 9% także przemocy seksualnej.
- 6% dorosłych badanych, przyznało się do występowania przemocy w ich rodzinie.
- Do stosowania przemocy wobec dziecka przyznało się 4% badanych.
- 36% badanych nie ma wiedzy na temat oferty pomocy dla osób doświadczających pomocy a 42% badanych uznała ofertę za niewystarczającą. 44% badanych nie wiedziało jakie gmina podejmuje działania aby zapobiegać przemocy w rodzinie, a 14% uznała, że gmina nie podejmuje żadnych działań w tym obszarze.
- wyniki badań wśród dzieci i młodzieży wskazały, że problem przemocy w rodzinie postrzegany jest stereotypowo, co czwarty badany stwierdził, że przemoc jest wtedy gdy są widoczne ślady na ciele. 15% uważa, że przemoc w rodzinie to sprawa prywatna. 5% badanych przyznało, że doznaje przemocy bezpośrednio w domu, a 3% przyznało, że było świadkiem przemocy wobec rodzeństwa 2% wobec innych członków rodziny. Przemocy ze strony mamy doświadczyło 5% badanych, ze strony taty 6% badanych a ze strony rodzeństwa 17%.

Przytoczone wyniki badań pokazują, iż prowadzenie akcji informacyjnych mających na celu podniesienie świadomości społeczności lokalnej w zakresie przemocy domowej, promowanie postaw wolnych od przemocy, upowszechnianie informacji o dostępnych miejscach, w których jest świadczona pomoc oraz zacieśnianie współpracy międzyinstytucjonalnej to aktualne zadania zarówno dla administracji rządowej jak i samorządowej

Dane statystyczne zgromadzone przez Zespół Interdyscyplinarny (ZI) w latach 2017-2023 wskazują, iż liczba wszczynanych procedur Niebieskie Karty zwiększyła się z 10 procedur w roku 2017 do 23 procedur w roku 2023. To odwrotna tendencja niż ta, którą obserwowano w roku 2019. W roku 2023 nastąpił znaczący wzrost, wszczęto 23 procedury aż o 8 więcej niż w roku 2022. Od 2022 roku obserwowana jest także wyższa aktywność ośrodka pomocy społecznej w wypełnieniu Niebieskiej Karty do roku 2021. Zdecydowana większość procedur była podejmowana przez funkcjonariuszy Policji, w latach 2022 i 2023 najwięcej Niebieskich

Kart uruchomili pracownicy socjalni. Liczbę wszczętych procedur w latach 2017 – 2023 oraz podmioty inicjujące procedurę przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1 Liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta" z podziałem na podmioty uruchamiające procedurę w latach 2017-2023

LICZBA WYPEŁNIONYCH FORMULARZY "NIEBIESKA KARTA"							
Na terenie Gminy Michałowice							
ROK	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Oświata	1	1	1	1	0	0	3
Ośrodek Pomocy Społecznej	2	2	3	2	2	8	14
Policja	7	7	2	7	9	6	5
Ochrona zdrowia	0	0	1	1	3	0	1
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0	1	1	1	0
razem	10	10	7	12	15	15	23

Intensywność pracy w obszarze przemocy w rodzinie pokazują dane dotyczące liczby utworzonych grup roboczych oraz posiedzeń tych grup w skali roku. Grupy robocze powoływane są do bezpośredniej pracy z osobami i rodzinami doświadczającymi przemocy. Grupa robocza ma na celu budowanie i realizację planu wsparcia dla konkretnej rodziny. W skład grupy wchodzi przedstawiciele instytucji i służb, posiadający kompetencje do pracy przy rozwiązywaniu specyficznych problemów w konkretnej rodzinie (wśród nich mogą być członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego). Praca w zespołach interdyscyplinarnych i grupach diagnostyczno-pomocowych stwarza możliwość tworzenia koalicji organizacji i służb o charakterze strategicznym, współdziałania przy prowadzeniu oddziaływań interwencyjnych i pomocowych, uwzględniającego różne perspektywy- psychologiczną, medyczną, prawną społeczną czy moralną. Szczegółowe dane ilustrujące specyfikę pracy grup obrazuje tabela 2.

Tabela 2 działalność ZI i grup roboczych

Procedura Niebieskie karty i działalność zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych							
Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba NK A, z tego	10	10	7	12	15	15	27
Liczba NK C	19	23	12	2	15	15	28
Liczba NK D	16	21	8	1	12	15	24

Liczba sprawców przemocy, którzy osobiście wstawili się na wezwanie	16	21	8	1	12	15	24	
Liczba postępowań zabezpieczenia dzieci na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy	0	0	0	0	0	0	1	
Zakończenie procedury NK A- Razem	12	4	9	15	5	29	10	
w tym na skutek	ustanie przemocy	0	0	0	1	1	28	10
	Zrealizowanie indywidualnego planu	0	0	0	0	1	28	10
	Bezzasadne podejmowanie dalszych działań	12	4	9	15	4	1	0
Liczba osób korzystających z pomocy oferowanej przez Ośrodek Wsparcia dla ofiar przemocy	16	8	3	0	5	2	3	
Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych	25	23	24	27	27	41	36	
Liczba spotkań grup roboczych	84	81	67	52	47	42	106	
Liczba nowo powołanych grup roboczych	10	10	7	12	15	15	23	
Liczba interwencji policyjnych w związku z przemocą domową	7	7	2	7	9	6	5	

Tabela 3 struktura osób doświadczających przemocy objętych procedurą NK

OSOBY WSKAZANE W PROCEDURZE NK JAKO DOZNAJĄCE PRZEMOCY W RODZINIE								
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba osób ogółem		31	44	51	32	25	38	69
KOBIETY		27	22	26	31	19	20	39
W tym	osoby niepełnoletnie	17	15	20	21	6	7	13
	Osoby z niepełnosprawnością	0	0	0	0	2	0	0
	Osoby powyżej 67 roku życia	0	0	0	0	1	2	3
MĘŻCZYŹNI		4	22	25	1	6	18	30
W tym	osoby niepełnoletnie	0	0	0	0	3	13	13
	Osoby z niepełnosprawnością	0	0	0	0	0	0	2
	Osoby powyżej 67 roku życia	0	0	0	0	3	1	2

Powyższe dane wskazują, iż w latach 2017 - 2019 obserwowany był wzrost liczby osób dotkniętych przemocą, następnie w roku 2020 odnotowano znaczący spadek, a następnie od 2021 roku ponownie zauważalny jest wzrost z roku na rok liczby osób, które doznają przemocy domowej. W związku z tym podobne tendencje dotyczą liczby grup roboczych i spotkań grup, pracujących w ramach NK. Należy także zwrócić uwagę na fakt, iż od 2021 roku wśród osób doświadczających przemocy pojawiły się osoby powyżej 67 roku życia oraz osoby z niepełnosprawnością.

Kolejną grupą danych obrazujących zjawisko przemocy i podejmowane działania wobec tego zjawiska są wskaźniki osiągnięte w ramach realizacji celów „Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2024”. Szczegółowe wartości przedstawia tabela 4.

Tabela 4 zestawienie wskaźników osiągniętych w trakcie realizacji programu przeciwdziałania przemocy w latach 2022-2024

Cel 1 zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych i zagrożonych przemocą oraz zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Lp.	Działanie	Sposób realizacji	wskaźniki	w roku 2021	w roku 2022	w roku 2023
1.1.	Wzmacnianie współpracy i koordynacji działań podmiotów udzielających pomocy	Funkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	Istnienie ZI	TAK	TAK	TAK
		Powoływanie grup roboczych	liczba powołanych grup roboczych	15	15	23
		Ewidencjonowanie istniejącej infrastruktury instytucji i podmiotów na szczeblu lokalnym	prowadzona ewidencja	7	7	13
		Upowszechnianie informacji temat miejsc, instytucji i podmiotów udzielających wsparcia	liczba publikowanych i rozpowszechnianych informacji	700	700	400
1.2.	Zapewnienie dostępu do pomocy i wsparcia	Prowadzenie wsparcia psychologicznego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie w szczególności dzieci i młodzieży	liczba osób korzystających z poradnictwa	16	2	8
		Ścisła współpraca i korzystanie z oferty Zespołu Ośrodków Wsparcia w Piastowie.	liczba osób i rodzin z terenu gminy korzystających z pomocy Zespołu Ośrodków Wsparcia w Piastowie,	5	2	3
		Zapewnienie dostępu do grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.	liczba osób korzystających,	0	0	0

		Świadczenie pracy socjalnej osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz osobom i rodzinom zagrożonym jej występowaniem.	liczba osób objętych pracą socjalną doświadczających przemocy	55	38	69
		Prowadzenie i realizacja planu pomocy rodzinie doświadczonej przemocy w oparciu o grupy robocze	liczba rodzin objętych indywidualnym planem pomocy w grupach roboczych	27	41	36
1.3.	Upowszechnianie informacji o możliwości uzyskania pomocy dla osób doświadczających przemocy	Zapewnienie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych	liczba rozpowszechnionych materiałów	700	400	400
		Zapewnienie dostępu do informacji do ogólnopolskich całodobowych telefonów zaufania i wsparcia.	liczba podjętych działań	1	1	1
1.4	Interweniowanie oraz reagowanie na stosowanie przemocy w rodzinie	Stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”	liczba sporządzonych „NK	15	15	27
		Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku krzywdzonemu w trybie art. 12a	liczba interwencji w trybie art. 12a	0	0	1
		Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy, oraz możliwościach podjęcia leczenia lub	liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy z którymi przeprowadzono rozmowy	12	15	23

		terapii, udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	liczba osób, które poinformowano o możliwości leczenia lub terapii	12	15	23
		4. Zapewnienie wsparcia o charakterze psychologicznym, terapeutycznym lub korekcyjnym dla osób stosujących przemoc	liczba inicjatyw	1	1	1
			liczba osób uczestniczących	1	2	10
Cel 2 Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy						
Lp.	Zadanie	Sposób realizacji	wskaźniki	w roku 2021	w roku 2022	w roku 2023
2.1.	Poszerzenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców na temat przyczyn i skutków zjawiska przemocy,	Zapewnienie i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych	liczba rozprawdzonych materiałów	400	400	400
		Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach	nazwa i liczba kampanii	1	1	1
		Edukowanie mieszkańców prelekcji na temat zjawiska przemocy i przysługujących im praw	liczba inicjatyw o charakterze edukacyjnym	1	1	1
		Diagnoza zjawiska przemocy w Gminie	opracowanie diagnoza	0	0	0
		Monitorowanie zjawiska przemocy	coroczne sprawozdanie ZI	1	1	1
2.2	Upowszechnianie informacji na temat dostępnych ofert w obszarach wspierania	Promowanie, udostępnianie informacji na temat realizowanych wydarzeń i	liczba uczestników	185	24	46

	kompetencji i umiejętności społecznych, wychowawczych oraz rozwoju osobistego	zachęcanie do udziału				
Cel 3 zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie						
	Zadanie	Sposób realizacji	wskaźniki	w roku 2021	w roku 2022	w roku 2023
3.1	Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych w zakresie przeciwdziałania przemocy	Lista potrzeb szkoleniowych	1	1	1
		Szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych	Liczba szkoleń	2	0	5
		Rozpowszechnianie informacji na temat dostępnych szkoleń	liczba przeszkolonych osób	9	0	41
			liczba przekazanych informacji	2	0	41
		Monitorowanie udziału w szkoleniach	liczba przeszkolonych osób	9	0	41
			liczba szkoleń	2	0	5
3.2	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie i stosującymi przemoc	Organizowanie i umożliwienie udziału w superwizji dla członków ZI i grup roboczych	liczba osób korzystających	0	4	8
			ilość godzin zrealizowanego wsparcia,	0	10	100

W ramach wdrożenia systemu wsparcia dla osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie i stosującymi przemoc na uwagę zasługuje ilość zrealizowanych

szkoleń w tematyce przeciwdziałania przemocy domowej. Aż 41 osób, z różnych podmiotów zobowiązanych do pracy na rzecz osób dotkniętych tym zjawiskiem otrzymało wiedzę w tym zakresie oraz zostali wprowadzeni w zmiany ustawowe. Dodatkowo członkowie ZI i pracownicy socjalni byli objęci wsparciem w postaci superwizji.

Dopełnieniem analizy zjawiska jest przeprowadzona przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego analiza SWOT dotycząca funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy.

Tabela 5 analiza SWOT

WEWNĘTRZNE	MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
	<ul style="list-style-type: none"> • dobrze funkcjonujący Zespół Interdyscyplinarny • dobry kontakt bezpośredni pomiędzy członkami ZI i grup diagnostyczno-pomocowych • dobra współpraca pomiędzy instytucjami wchodzącymi w skład ZI • szeroka oferta psycholog, porady prawne , OIK, GKRPA • łatwy dostęp do informacji dotyczących przemocy • wysoki poziom profesjonalizmu • zasoby finansowe i lokalowe gminy • współpraca członków ZI i grup diagnostyczno-pomocowych • prowadzenie edukacja dla różnych środowisk • szybkie reagowanie ZI i GDP po wptynięciu NK lub informacji o podejrzeniu przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> • Braki kadrowe w policji • Niewystarczająca świadomość społeczna w zakresie rozpoznawania i reagowania na przemoc • Niski poziom zaufania do instytucji • Rozbudowana biurokracja • Niejasne procedury • Nieczytelne, mało zrozumiałe druki • Mała liczba szkoleń na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej • Niewystarczająca znajomość przepisów • Barki zaplecza lokalowego

ZEWNĘTRZNE	SZANSE	ZAGROŻENIA
	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie współpracy z POZ • Wdrożenie standardów ochrony małoletnich • Uruchomienie szkoleń dla ZI według określonych standardów • Szkolenia dla osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy • Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie rozpoznawania i reagowania na przemoc • Zwiększenie uważności i działań na rzecz przeciwdziałania przemocy wobec osób starszych oraz wobec nieletnich 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak jednoznacznej interpretacji przepisów od ustawodawcy • Sytuacja kadrowa w policji • Częsta rotacja specjalistów • Zmniejszenie liczby specjalistów zajmujących się obszarem przeciwdziałania przemocy • Brak standardów pracy Zespołów Interdyscyplinarnych • Instrumentalne wykorzystywanie procedury • Zgłoszenia nie będące przemocą • Bagatelizowanie problemu przemocy • Brak reakcji społeczności na przemoc

W wyniku przeprowadzonej analizy można postawić następujące wnioski:

Wobec tendencji wzrostowej liczby zakładanych Niebieskich Kart, zasadny jest dalszy rozwój infrastruktury wsparcia w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, jak również rozwój działań związanych z szeroko pojętym poradnictwem i profilaktyką. Działania profilaktyczne powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Nie powinny się one ograniczać jedynie do środowiska szkoły - uczniów i nauczycieli, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty. Istotne jest kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemu przemocy domowej zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucji. Ważne jest prowadzenie działań edukacyjnych, których celem jest upowszechnianie wiedzy odnośnie problemu przemocy domowej, rozpoznawania jej sygnałów, jej form oraz sposobów radzenia sobie z problemem. zachęcające do reagowania na przemoc. Ważne są także działania, których celem jest uświadomienie różnic pomiędzy przemocą domową a konfliktem. Znaczenie mają także działania kierowane do dzieci i młodzieży w szczególności przeciwdziałające agresji wzmacniające umiejętność rozwiązywania konfliktów oraz wzmacniające świadomość problematyki zagrożeń cyfrowych. Nieodłącznym elementem systemu jest też podnoszenie kompetencji służb, gdyż to od osób tzw. "pierwszego kontaktu" zależy jakość i efektywność udzielanej pomocy i wsparcia. Istotne jest zwracanie szczególnej uwagi na wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy

domowej. Profesjonalna pomoc pomoże zmniejszyć skutki związane z występowaniem przemocy domowej na poziomie rodziny, jak i społeczności lokalne.

ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Michałowice na lata 2024 – 2030 jest dokumentem opracowanym na podstawie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Głównymi założeniami przedmiotowego programu są: kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu, ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc domową, edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Podstawą działań systemowych są założenia, iż przemoc domowa jest przestępstwem, a najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą i zatrzymanie przemocy. Bez realizacji wyżej wymienionych założeń pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna.

Pojedyncza instytucja nie jest sama w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy domowej. Nieodzowna jest interdyscyplinarność pracy w tym zakresie poprzez ścisłą współpracę, łączenie działań, przepływ informacji, określenie wspólnego celu oraz przewidywanie efektów. Interdyscyplinarność jest podstawą skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Ponadto wzrost świadomości społecznej powinien przyczynić się do zapobiegania przemocy domowej, umożliwić szybsze reagowanie, a także spowodować, że osoby stosujące przemoc będą odczuwać brak akceptacji dla swoich działań, co znacznie zwiększy skuteczność w jej zapobieganiu oraz łagodzeniu jej następstw.

ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Michałowice na lata 2024 – 2030 skierowany jest do:

- 1) osób doświadczających przemocy domowej,
- 2) osób stosujących przemoc domową,
- 3) świadków przemocy domowej,
- 4) społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- 5) przedstawicieli służb, instytucji i organizacji pozarządowych – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

REALIZATORZY PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Michałowice na lata 2024 – 2030 będzie realizowany głównie przez instytucje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej: Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Michałowice, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Michałowice, Komisariat Policji w Regułach, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia oraz organizacje pozarządowe.

CELE, KIERUNKI I WSKAŹNIKI PROGRAMU:

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy, zapewnienie pomocy osobom dotkniętym przemocą oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Michałowice.

Cele szczegółowe:

Cel 1: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Cel 4: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Wskaźnik ogólny:

Liczba osób, które skorzystały z różnych form wsparcia w związku z problemem przemocy domowej, w tym: liczba osób objętych procedurą "Niebieskie Karty" oraz liczba osób korzystających z innych form wsparcia.

CEL 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej		
Działania	Wskaźniki	Realizatorzy i termin
Diagnoza zjawiska przemocy domowej na obszarze gminy	- liczba przeprowadzonych lokalnych diagnoz zjawiska przemocy domowej	GOPS 2024-2030
Lokalne kampanie społeczne na temat obalania stereotypów przemocy domowej, mechanizmów przemocy domowej,	- liczba lokalnych kampanii społecznych	UG Michałowice, jednostki oświatowe, GOPS

promocji metod wychowawczych bez użycia przemocy, promocji działań służących przeciwdziałaniu przemocy domowej		2024-2030
Współpraca między samorządem gminnym a kościołami lub związkami wyznaniowymi, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmałżeńskich	- liczba zrealizowanych działań, - liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej	Samorząd gminny, Kościoły, Związki wyznaniowe, Organizacje pozarządowe 2024-2030
Współpraca między samorządem gminnym a organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe	- liczba zrealizowanych działań, - liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej	Samorząd gminny, organizacje pozarządowe 2024-2030
Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małych dzieci w ciąży	- liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, - liczba osób, którym udzielono porady	Samorząd gminny i jego jednostki 2024-2030

CEL 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej		
Działania	Wskaźniki	Realizatorzy i termin
Utworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych	- liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego	Wójt Gminy, Zespół Interdyscyplinarny 2024-2030

<p>Utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba utworzonych w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych, - liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych, - liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych w rozszerzonym składzie 	<p>Zespół interdyscyplinarny 2024-2030</p>
<p>Poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba działających w danym roku punktów konsultacyjnych dla osób doznających przemocy domowej 	<p>GOPS 2024-2030</p>
<p>Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie działalności między instytucjami samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba realizowanych projektów w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej 	<p>Samorząd gminny, organizacje pozarządowe 2024-2030</p>
<p>Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba opracowanych materiałów informacyjnych 	<p>Samorząd gminny, organizacje pozarządowe 2024-2030</p>
<p>Realizacja procedury "Niebieskie Karty" przez uprawnione podmioty</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wszczętych w danym roku procedur "Niebieskie Karty", tj. liczba sporządzonych formularzy "Niebieska Karta - A" przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę, - liczba kontynuowanych w danym roku procedur "Niebieskie Karty" wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy, - liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta - A" dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy 	<p>Zespół Interdyscyplinarny 2024-2030</p>

	<p>domowej w sprawach toczących się procedur "Niebieskie Karty",</p> <ul style="list-style-type: none">- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty",- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty", ze względu na problem przemocy fizycznej,- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty", ze względu na problem przemocy psychicznej,- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty", ze względu na problem przemocy ekonomicznej,- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty", ze względu na problem wykorzystania seksualnego,- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty", ze względu na problem cyberprzemocy,- liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta - C"	
--	--	--

<p>Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa, w tym: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego w danej instytucji, - liczba osób uczestniczących w terapii indywidualnej lub grupowej, - liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia, - liczba osób uczestniczących w grupach samopomocowych. 	<p>GOPS, organizacje pozarządowe 2024-2030</p>
<p>Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych , - liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne, - liczba osób, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej (terapeutycznej), - liczba grup terapeutycznych, - liczba grup wsparcia, - liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia. 	<p>Zespół Interdyscyplinarny 2024-2030</p>
<p>Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez punkty konsultacyjne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba punktów konsultacyjnych, - liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z różnych form pomocy w punktach konsultacyjnych. 	<p>GOPS 2024-2030</p>
<p>Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej</p>	<p>liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia</p>	<p>GOPS 2024-2030</p>
<p>Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uchwała umożliwiająca przyznanie lokali socjalnych w pierwszej kolejności osobom doznającym przemocy domowej, - liczba lokali socjalnych przyznanych w pierwszej 	<p>UG Michałowice 2024-2030</p>

	kolejności osobom doznającym przemocy domowej.	
Monitorowanie pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zakończonych procedur "Niebieskie Karty" ze względu na ustanie przemocy domowej, - liczba zakończonych procedur "Niebieskie Karty" ze względu na brak zasadności podejmowania działań, - liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty", - liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, w tym osób, u których przemoc domowa ustała. 	Zespół Interdyscyplinarny 2024-2030

CEL 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową		
Działania	Wskaźniki	Realizatorzy i termin
Rozpowszechnianie informacji zawierających bazy teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących działania wobec osób stosujących przemoc domową, wraz ze wskazaniem zakresu oddziaływań wobec sprawców przemocy domowej	- umieszczenie informatorów na stronach internetowych .	UG Michałowice GOPS 2024-2030
Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury "Niebieskie Karty"	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą "Niebieskie Karty", - liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta - D", 	Zespół Interdyscyplinarny 2024-2030

	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową, - liczba odmów wszczęcia postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową, - liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez sporządzenie aktu oskarżenia, - liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez umorzenie postępowania. 	
<p>Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wniosków o nałożenie obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych, - liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc. 	<p>Zespół Interdyscyplinarny 2024-2030</p>
<p>Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób, wobec których grupa diagnostyczno-pomocowa wnioskuje do zespołu interdyscyplinarnego o wydanie skierowania do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, - liczba osób, które zostały skierowane przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno- 	<p>Zespół Interdyscyplinarny 2024-2030</p>

	<p>edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, - liczba osób, które przystąpiły do programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, - liczba osób, które ukończyły programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową, - liczba osób, które uporczywie uchylały się od uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,</p>	
<p>Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową</p>	<p>- liczba osób, wobec których grupa diagnostyczno-pomocowa wnioskuje do zespołu interdyscyplinarnego o wydanie skierowania do uczestnictwa w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, - liczba osób, które zostały skierowane przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, - liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, - liczba osób, które ukończyły programy psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, - liczba osób, które uporczywie uchylały się od uczestnictwa w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny 2024-2030</p>

CEL 4: PODNOSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI ŚWIADCZONYCH USŁUG PRZEZ ROZWIJANIE I DOSKONALENIE KOMPETENCJI PRZEDSTAWICIELI INSTYTUCJI I PODMIOTÓW REALIZUJĄCYCH ZADANIA Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Działania	Wskaźniki	Realizatorzy i termin
Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	- liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych, - liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	GOPS, lokalne instytucje i organizacje 2024-2030
Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji, doradztwa, grup wsparcia	- liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia, - liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych, - liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych.	GOPS, lokalne instytucje i organizacje 2024-2030

PRZEWIDYWANE EFEKTY PROGRAMU

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach programu doprowadza do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom zagrożonym i doznającym przemocy domowej przez:

- 1) podniesienie świadomości społeczności lokalnej gminy Michałowice w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy,
- 2) rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej
- 3) podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej,
- 4) zintensyfikowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową,
- 5) podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób dotkniętych przemocą domową oraz dla osób tę przemoc stosujących.

MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring będzie odbywać się w oparciu o wskaźniki programu i sprawozdawczość z realizacji składaną przez podmioty zaangażowane w realizację programu. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego do dnia 31 marca przedkłada sprawozdanie z realizacji programu Radzie Gminy Michałowice.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Michałowice, dotacji oraz środków pozyskanych z innych źródeł.